

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
Dr. MORICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Placsz-utca 47. és 49. szám.

Minden jog a nemzettől ered.

Irta: **Dr. Ráth Endre** országgyűlési képviselő.

Tanítják az iskolákban, az egyetemeken; olvassuk könyvekben; hirdetik szószekekről — a parlamenten kívül és bent, hogy a magyar alkotmánynál külön alig van a világon.

Mással össze se hasonlítjuk, csak az angollal.

„Minden jog a nemzettől ered.“ Még a leendő uralkodó is bármennyire megüsse is az örökösödési törvény szerint a mértéket, addig a mi drága szent koronánkat fel nem tesszük a fejére, míg annak rendje és módja szerint szerződést nem köt a nemzettel, s meg nem esküszik, hogy a törvényeket mind maga megtartja, mind pedig mások által megtartatja. S mégis! Attól a percztől kezdve rugkapálhat ez a szegény nemzet, a hogy csak jól esik; minden úgy történik, ahogy uralkodói, illetve tanácsadói akarják.

Pedig ennek a fényes papirosalkotmánnyal bíró nemzetnek az a szerencsétlensége, hogy amióta csak egymásra találtunk, egymást eddig tán még soha sem értettük meg.

Igy jutottunk azután ebbe a kétségbeejtően komikus helyzetbe, hogy e mellett a rettenetesen fényes alkotmány mellett reánk disputálják, hogy nincs jogunk sem zászlónkhoz, sem czimerünkhöz, sem nyelvünkhöz; de a mi legfőbb — önálló gazdasági élethez sem.

S a mi a legérdekesebb, nem hiszi ezeket komolyan senki. Maguk, a kik hirdetik is, négy szem közt az uralkodó nyakába varrnak minden jogfosztást. A nemzet, — az meg épen-séggel nem hiszi. Hisz ép észszel, egészséges gondolkodással nem is hiheti ezeket komolyan senki.

S mégis úgy történik minden, a hogy Bécsben akarják . . .

Mi ennek az oka?

Hol hát a hiba?

Az uralkodóban? Öt évszázados

öröklött erős tradíciók fűzik álláspontjához.

Az alkotmányban? Hisz annak tökéletességben párja alig akad.

A kormányban? Az annak szolgál, a ki erősebb; a ki az ura; az a kitől a léte függ.

Tele van a lelkem keserőséggel, mikor a hitem szerint való igazságot hirdetem, hogy a nemzet a hibás.

Ez az én bolond jó, türelmes magyar nemzetem, a kit a szenvedések odáig juttattak, hogy most már neki mindegy. A melyik engedi, hogy fát vágjanak a hátán. A ki még nem jött rá arra, hogy az életben csak azokat veszik számba, azok ítéletére, szavára adnak, a kiktől várni lehet valamit, a kik büntetni, vagy jutalmazni tudnak.

Maga a nemzet a hibás. Mert nem gondolja meg, hogy minden alkotmánynak csak annyi ereje van, a mennyi annak a nemzetnek, a melyik megtartása felett öröklik.

Ha a választásoknál nem azt tekintenek a választók — fájdalom — nagy többsége, hogy ki mennyi pénzt hozott; ki mennyi bort, pálinkát itat, — hanem könyörtelenül sújtaná a nemzeti ügy árulóit, a saját hasznukat tekintőket, — be nagyot fordulna az ország sorsa!

Akkor komolyan venné az uralkodó is, meg a kormány is a nemzeti akaratot, s el hinnék, hogy nálunk tényleg „minden jog a nemzettől ered.“

Mig így micsoda kis véleménynyel vannak rólad szegény jó magyar népem!

Nem vetted észre?!

Nem pirul el a szegénytől a két orczád, mikor nap-nap után olvasod, hogy nemesítik, bárósítják a bürziánereket, s ebből a pénzből összegyűjtött három-négy millióval, meg egy kis közigazgatási erőszakkal már előre hirdetik, hogy megveszik az egész büszke ezeréves Magyarország helyeslő közvéleményét, meg a becsületét.

Ha ez sikerül: akkor azután ron-

gyokká téphetjük az egész magyar alkotmányt.

Választások küszöbén.

[Képviselő jelölések Biharvármegyében.]

Ebben a politizáló országban a választási készülődésnek hangulata uralkodik minden kérdés fölött. Bár még a nagy bizonytalanság felhői borongnak a politikai horizonton, de a pesszizmus előre sejtí Tisza István szándékát. A házszabályrevíziós javaslat megobstruálása ugyans vslosziúien fenyegetésének beváltására fogja birni a miniszterelnököt, aki nemrégiben kijelentette, hogy csak abban az esetben, ha javaslatával szemben az ellenzék a technikai obszrukció fegyveréhez nyulna, felosztatja a Házat. Ez a kormányelnöki nyilatkozat a közeli választások perspektíváját bontja ki, s így csak természetes, hogy a választási mozgalmak bár titkon esőndben megkezdődtek; mint kitűnő lapársunk a „Nagyváradi“ írja Biharországban egész sereg képviselő-jelölt neve került már forgalomba s az eddigi kombinációk elég érdemesek arra, hogy megösmertessük mi is olvasóinkkal:

Nagyváradi

úgy hírlik, hogy Barabás Béla nem reflektál a nagyváradi mandátumra, melyet pedig hívei lelkesen ajánlanak föl neki újra. Ebben az esetben érdekes paktum történik, s az ellenzék Eötvös Károlynak, a nagynevű írónak és politikusnak ajánlja föl a kerületet. Ebben az esetben remélik, hogy a kormánypartból is sokan szegődnek a Bánffy párt zászlója alá. A kormányt Tisza István gróf nevével óhajtja zászlójára írni s ha a miniszterelnök nem fogadná a jelölést, arra az esetre Ritoók Zsigmondot, Hlatky Endrét, Radl Ödönt emlegetik a szabadelvűpart jelöltje gyanánt.

Nagyszalontán

a függetlenségi párti Balogh Mihálylyal a kerület mostani népszerű derék képviselőjével szemben Tisza Kálmán grófnak akarják felajánlani a mandátumot. A gróf azonban hírszerint nem szándékozik politikai szerepet vállalni. Ez esetben Balogh Mihálynak valószínűleg — függetlenségi jelölttel kell megmérkőznie.

Ugrán

minden valószínűség szerint Tisza István gróf lesz a követ, aki kijelentette volt, hogy amíg régi kerülete meg nem vonja tőle a bizalmát, más mandátumra nem reflektál. A miniszterelnökkel szemben Stocker József dr. és Kiss Elek függetlenségi jelöltek vannak szóban.

Hallatlan olcsó árak! csakis Gerő → férfi ruha áruházában, ←

DEBRECZEN, Placsz-utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

Valódi, kitűnő és tartós

gázizzó testek

egyedül kaphatók

GERŐ JÓZSEF

légszesz- és vízvezeték berendezési mintaraktárban

Hatvan-utca 4. Telefon 328.

Margittán

a választókerület bizalmát Szatmári Mór, a függetlenségi párt publicistája nagy mértékben megnyerte. Hírlík azonban az is, hogy a függetlenségi képviselővel szemben a szabadelvűpárt, Dési Géza dr., nagyváradi ügyvédet lép fel.

Székelyhidon

Molnár Ákos képviselőnek Bánffy-párti ellenjelöltje lesz és pedig Fáy András, aki vele az elmúlt választáson is versenyzett a székelyhidi mandátumért.

Hosszupályiban

Marjay Péter nem sok reménnyel pályázhat a kerület bizalmára. Különbösen a szabadelvűpárt is jelöltet fog állítani, de még a személyre nézve nem történt megállapodás.

Berettyónfaluban

a kerület jelenlegi képviselőjével Leszkay Gyulával szemben Szunyogh Szabolcs bontja ki újra a szabadelvű zászlót, de nem sok sikert jósolnak vállalkozásának.

Élcsden

általános népszerűségnek örvend Tegledi József, akinek a győzelmében eleve bizakodnak, bár a Kossuth-párt Kovács Dénes dr., a függetlenségi párt eleven tollu publicistáját jelöli s hír szerint nemzeti programmal is jelölnek képviselőt.

Magyarcsékén

előreláthatóan érdekes választási küzdelem lesz. Hír szerint Papp János, — a ki mint román ember is, kitűnő szolgálatokat tett kerületének, a választó polgárok sajnálatára nem lép fel többé, mert a belényes-vaskóhi vasutnál vállalja el az igazgatói állást. Ha e hír valónak bizonyul, a szabadelvűpárt körében ennek következtében Mangra Vazul nagyváradi gör. kel. püspöki vikáriust jelölik, akinek a függetlenségi párti Adorján Emil dr. lesz az ellenfele.

Tenkén

Bernáth Lajos függetlenségi képviselőnek erős ellenféllel kell mérkőznie. A szabadelvű-párt ugyanis Márkus László dr. nagyváradi ügyvédet lépteti föl a kerületben, ahol kivüle még Roxin Miklós gör. kel. lelkeszt emlegetik, aki ugyancsak a kormány-párt zászlójával indulna a küzdelembe.

Belényesben

érdekes nevek kerültek forgalomba. Barta Ferencz függetlenségi képviselő ellenjelöltjeiként ugyanis a szabadelvű-párti Kenédi Géza dr., a nagynevű publicistát és Zigré Miklós nagyváradi ügyvédet emlegetik. Az utóbbi nemzetiségi programmal lép föl.

Biharon

ez időszerint Rigó Ferenczen kívül másról nem beszélnek, habár igen valószínű, hogy a szabadelvű-párt itt is fog jelöltet állítani Tisza intenciója szerint, a zászló becsületéért.

Bárádon

az öreg Illyés Bálintnak nincs ellenfele, de úgy látszik hardcsapás nélkül itt sem jut mandátumához a képviselő.

Bánffy és a mitroviczai zsidó.

— Hogy buktattak meg egy szerb kormányt? — (Budapest, november 7.)

A volt Bánffy kormány egyik tagja beszélt:

Ti, a kik a nagypolitikának csak az eredményeit látjátok, nem tudjátok, hogy a legyákrabban minő kicsi gör-

ebben vegyítik azt a politikai dynamitot, a mely nagyot durrant, rombol és amelynek kormánybukátás a neve. Bánffy Dezső is buktatott kormányt. Egy szerb kormányt, amely a monarchiával ellenséges politikát vitt. De a buktató nem ő volt. Ő akaratlanul és öntudatlanul eszköze volt egy zsidónak, aki Mitroviczán lakott és Schwarz volt a neve.

Az ellenséges szerb kormány idejében történt, hogy a magyar kormány szigorú zárlatot rendelt a magyar szerb határon. Tilalmazta az állatbehozatalt, mert Szerbiából csupa beteg marhát indítottak utnak. Egy napon Bánffy báró elé áll a mitroviczai zsidó és így szól hozzá:

— Kegyelmes uram. A mostani szerb kormány magyar gyűlölő kormány. Adjon kegyelmes ur felhatalmazást, hogy ez a politika megváltozzék és magyar barát politikások vegyék át Belgrádban a vezér szerepét. Ha excellenciád megígéri, hogy tilalmát visszavonja, magyar barát kormány következik Szerbiában. Bánffy okmányokat is látott. Olyan emberek névirásával, a kik Szerbiában vezérserepet játszanak. Bizalma volt a zsidóhoz és ígéretet tett.

Ahogy a zárlat megszűnt, megjött az új kormány, a magyar barát kormány élén egy olyan kiváló férfiúval, aki Budapesten többször járt és többek közt Vészi Józsefnek is nagyon jó barátja volt. És kitűnt, hogy a mitroviczai zsidónak esze ágában sem volt a nagy politika. Seftet csinált, Szerbiában ugyanis nem volt járványos állatbetegség, Schwarz maczedonia vidékéről szerzett betegállatokat, azokat szállította Belgrádon át. Szerb földön könnyen átutazott a betegállat, de a magyar határon a Lestyánszky Sándor emberei őrzik a magyar állategészségügyet. Azok pedig megkoncogták a vészharangot és a miniszter tilalommal ovtá Magyarországot a járványtól. Szerbiában pedig végzetesen zuhant a marha és a sertés ára. A ki járt Szerbiában tudja, hogy Szerbia állatkezeléséből táplálkozik.

Egy konzorcium, a melynek Schwarz ur volt az esze, nagyon olcsón összevásárolta, a mi összevásárolható állatállomány volt. Ez nagy kincset szerzett, amikor a behozatali tilalmat Bánffy megszüntette. A skupstina pedig lelkesedéssel buktatta meg a magyar gyűlölő kormányt, hogy megvédje állatkezelését és a szerb nép vagyonát.

Igy tett Schwarz ur nagyjelentőségű szolgálatot a magyar külügyi politikának, Bár Bánffy Dezső, a mikor ebbe a politikai szövetségbe beelátott, azt mondta:

— Magyarországnak használt ez a Schwarz, de engem becsapott.

Vármegyénk és vidéke.

Sikkasztó béresgazda. A kor bevétegsége a sikkasztás büne. Ebbe esett bele Babucz János a forró encsencsi Zselénszky-féle uradalom béresgazdája is, aki a rábizott 800 korvna készpénzt elsikkasztotta és vele megszökött. A körözést kiadtak ellene.

Száj és körömfájás. Hajdusámszon községben, Maurer Emil bérletén fellépett a ragadós száj és körömfájás.

Lőkötés. Vámpéresen Sarudi Sándor és özvegy Tomori Istvánné lovait ismeretlen tettes elkötötte. Alkalmassint cigányok voltak. A csendőrség a nyomozást megindította.

Közigazgatási bizottsági ülés. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága hétfőn délelőtt 9 órakor Domahidy Elemér főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen az egyes szakelőadók terjesztették elé az elmúlt óra vonatkozó jelentéseiket.

Országgyűlés.

Budapest, november 7-én.

A revíziót folytatták ma. Günther és Rakovszky beszéltek ellene. A folyosón feltűnt, hogy igen sok főispán jelent meg és most már komolyan beszéltek a választásokról és a feloszlásra végső dátumként november 15-ét emlegették. Beszél Tisza István gróf is, hogy az ellenzéki szónokoknak válaszoljon.

Részletes tudósításunkat itt adjuk:

Elnök: Perczel Dezső, bemutatja Sümegi Vilmosnak, a Gyergyó-Szent-Miklóson megválasztott képviselőnek megbízó levelét.

Hegedüs Sándor előadó bemutatja a horvát regnikoláris bizottság jelentését.

Tisza István gróf miniszterelnök bemutatja az állami számvevőszék jelentését a Horvátországgal való leszámolásról.

Rákosi Viktor napirend előtt reflektál a szombati ülésen történetekre, amikor őt az elnök felszólította, hogy foglalja el helyét. Igéri, hogy soros jegyzői minőségében ezt mindenkor megteszi, azt azonban nem igéri meg, hogy nem szól közbe. (Derűtség.)

A napirend szerint a Ház harmadszor való olvasásában elfogadta a Rábának szabályozásáról szóló törvényjavaslatot és a házszabályok módosítására vonatkozó javaslat elkészítése végett kiküldendő bizottság tárgyában Tisza gróf által benyújtott indítvány folytatóság tárgyalására tért át.

A revízió.

Günther Antal nemzetipárti az első szónok. Ellenindítványt nyújt be, a mely szerint együttesen óhajtaná tárgyalatni a házszabályok revízióját a parlamenti reformmal. Szóló a parlamenti bajok forrását abban látja, hogy itt egy nagy párt évtizedekre kiszajátította az uralmat. És ez a párt korhadt.

Tisza István gróf: Hát akkor mit kerestek maguk itt ebben a pártnak?

Günther Antal: A kormányelnök angol példákra hivatkozik, pedig ezek ellene beszélnek. Az angol parlamentben elfojtották akkor az obstrukciót, de a szenvedelmeket nem. A szenvedelmek kitörtek az országban és borzasztó pusztítás támadt nyomukon.

Bathány Tivadar gróf: Így lesz ez itt is!

Günther Antal: A politikai váltógazdaság mellett megengedhető volna a revízió, de akkor, a mikor mindég egy párt uralkodik, nem.

Dr. Rothschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

„Arany egyezarvu” gyógyszerertár,

Kossuth-utca 8. szám. (A színház mellett.)

Minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességek, illatszerek, szappanok, cosmetikai cikkek főraktára Debreczenben és Hajdumegyében.

A mi az alkotmányra, hogy az államnyelvének nem ajánlják (Éljenezés a Rakovszky)

Rakovszky

ványt nyujt

tételeként

a választói

jogosult leg

ha katonai

lasztást, a

pragmatiká

vény szigor

mányelnök

binetkérdés

déshez a k

De egyébk

kérdést, h

mint egy k

ról. Megtör

kijelenti,

hogy nem

kötötte Tis

Szem

provokálja

respektálni

tekintélyét.

Házsz

sunk, ha a

tették. Tis

a jogok tá

királynak

nekünk pe

jogunk. És

sem enged

Ugro

fel Bécsb

Tisza

hegyezni

Felk

Petroleum

Lová

hang. (N

Elnö

közbeszól

rendreuta

baloldal

Rako

hogy 1899

deáltak, a

kijelentette

lehetetlen

telen volt

lalt kabine

köt, hogy

keresztül

oldalón.)

Éljenezés a

Szün

tatták a v

Ezut

tette, hogy

szolgálatá

mindaddig

mát birja,

Leng

rikából.

Olay

Tisza

Nem hiszi

mányát.

Rako

Tisza

törvényhoz

Tör

A miniszterelnök tüzes csóvával jár az alkotmány értékei között. Lesz gondunk rá, hogy azokban kárt ne tegyen. A kormányelnök indítványát nem fogadja el, hanem ajánlja ellenindítványának elfogadását. (Éljenzés a baloldalon.)

Rakovszky István szintén ellenindítványt nyújt be. E szerint a revízió előfeltételeként a néppárt a következőket köti ki: a választói jog kiterjesztését, választásra jogosult legyen mindenki adófizetés nélkül, ha katona volt, a községenként való választást, az állami tisztviselők szolgálati pragmatikáját és az összetérhetetlenségi törvény szigorítását. Ezek után támadja a kormányelnököt, hogy a revízió kérdéséből kabinetkérdést csinál. Ehhez a házszabálykérdéshez a királynak semmi köze nincsen. De egyébként mihez köti Tisza a kabinetkérdést, hiszen most nincsen másról szó, mint egy huszonegyes bizottság kiküldéséről. Megtörténhetik, hogy a 21-es bizottság kijelenti, hogy ez a házszabály olyan jó, hogy nem szorul revízióra. Akkor hát mihez kötötte Tisza a kabinetkérdést?

Szemére lobbantja Tiszának, hogy ő provokálja itt a botrányos jeleneteket, holott respektálni kellene a kormányelnöki szék tekintélyét.

Házszabályokon csak akkor változtassunk, ha a parlamenti reformot megteremtették. Tisza István gróf sohasem törekedett a jogok tágítására, hanem szigorítására. A királynak feltétlen megvan a vétő-joga, nekünk pedig feltétlen a szólásszabadsági jogunk. És valamint azt megvédjük úgy ezt sem engedjük elkobozni.

A korcsmai hang.

Ugron Gábor (Tisza felé): Menjen fel Bécsbe!

Tisza István gróf: Menjen zabot hegyezni! (Nagy zaj.)

Felkiáltások balról: Petroleum! Petroleum! Rendre! Rendre!

Lovász Márton: Ez korcsmai hang. (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: Ennél már sokkal élesebb közbeszólás hangzott el, anélkül, hogy rendreutasítás történt volna. (Zaj a baloldalon.)

Tisza helyzete.

Rakovszky István folytatja és kifejti, hogy 1899-ben, amikor a házszabályt revideálták, a kormánypárt egyik oszlopos tagja kijelentette, hogy az obstrukciót teljesen lehetetlenné tenni nem szabad. Tisza kénytelen volt előállni a revízióval, mert így vállalt kabinetet. *Biztosítja a kormányelnököt, hogy törvényes uton itt a revíziót keresztülvinni nem fogja.* (Éljenzés a baloldalon.) Nem fogadja el az indítványt. (Éljenzés a baloldalon.)

Szünet következett, amely után folytatták a vitát.

Ezután **Tisza István** beszélt. Kijelentette, hogy nem tágit. Teljesen a nagy ügy szolgálatába szegődött. Helyét megtartja mindaddig, amíg a Ház többségének bizalmát bírja, amíg . . .

Lengyel Zoltán: Visszajön Dienes Amerikából.

Olay Lajos: Van-e sok pénze?

Tisza: Adott helyzetben cselekszik. Nem hiszi, hogy a nemzet féltene az alkotmányát.

Rákosi: Bizza a nemzetre.

Tisza: Egyeseket ki kell szorítani a törvényhozásból a nem idevaló elemeket.

Rákosi: Rendelje hát el az új választásokat.

Tisza: Ne fesse a falra az ördögöt. (Derütség.) A szabadelvűpárt nem fél az új választásoktól.

Rákosi: Báró Guttmann lesz a szabadelvűpárt elnöke. (Derütség.)

Tisza a felburjánzott gázt a parlamentből ki akarja irtani. Győz vagy bukik.

Olay Lajos beszélt utána. Fájdalommal látja egy magyar ember ily nagy eltévelyedését. Tisza most nagy hangon beszél, de mikor Eötvös lezúgott, akkor kussolt. (Elnök e szóért rendreutasítja a szónokot.) Kijelenti, hogy teljes erővel küzd ő is, a párt is Tisza ellen.

Az ülés vége 2 órakor.

Mi az újság?

November 8-án.

Bojkottdivat a vidéken. A pápai szociáldemokraták a Löwenstein J. és fiai rőfőskereskedő cégére, amiért alkalmazottainak azon kérését, hogy este 8 órakor zárják az üzletet, nem adta meg — kimondta a bojkottot. A bojkott tehát már a vidéken van és üzlettulajdonosokkal szemben is alkalmaztatik, nemcsak gyárosokkal és vállalkozókkal szemben.

Az elrabolt menyasszony. Nagy vigasságra, két szerető szív nászünnepére készültek csütörtökön a községben — mint edelényi levelezőnk írja. A község egyik szép leányzója tartotta volna esküvőjét egy derék legénynyel ifj. Tokaji Mihályval. A vőlegény tekintélyes gazda fia, ősi magyar szokás szerint gondoskodott a multság jókedvének biztosításáról. Kellő számu litelekkel vásárolt össze jófajta bort és megfogadta a cigányokat is, sőt hogy lekösse magához a bandát, előleget is adott a primásnak. A nagy nap előtti estén nagy szomoruan, sirva megjelent Tokaji Mihálynál a menyasszony édesanyja. Meglepő és szomorú esetet hozott Tokajiék tudomására. Nevezetesen azt, hogy a leányát előző éjjel kocsin megszöktette valaki. Hogy ki a szöktető Don Juan, azt nem tudja, de a lakadalom nem tartható meg. A vőlegény szomorkodott egy ideig, majd gondolt egyet és azzal vetett véget szomorú vőlegénykedésének, hogy a hűtlenné vált menyasszonyt bepörölte a bíróságnál. Követeli a lakadalomra vásárolt bor árát és a cigánynak adott felpénz megtérítését, mert ugyan melyik cigány adná azt vissza. A két fiatalból így házastárs helyett pörös ellenfél lett.

Halálos rablókaland.

— Az ősi malom szenzációja. —

Rendkívül izgalmas bűneset foglalkoztatja tegnap este óta a bűnügyi nyomozó hatóságokat. Nagyvárad határában, az ősi malomban rablók jártak tegnap este, kik a molnár hizott sertéseit akarták elszállítani. Munkájuk közben azonban megzavarta őket a molnár, a ki vadászfegyverét fogta az ismeretlen rablókra s egyiket közülök agyon-

lőtte. A másik két gazember elmenekült. Az agyonlőtt rabló holtteste pedig a Peczébe esett és a vízben elmerült.

A ritka érdekességű rablótörténetről következőket írja tudósítónk:

A nagyvárad rendőrségtől tegnap este segítséget kért a csendőrség, mert Ósiben rejtélyes rablási eset történt, melynek kiderítésére nincs készenlétben csendőr. Kemény r. biztos a nyomozó rendőrök egyik legkiválóbbját: Dienes István káplárt küldte ki három csendőrrel Ósibe. A csendőrség egyben jelentést tett a kir. ügyészségnek és a vizsgálóbíróknak. A rendőrök kimentek az ősi-vámhoz, hol a rájuk várakozó Rab Ferencz, a Milibák-féle ősi i Pecze-malom molnára következőket adta elő:

Vasárnap este fél nyolcz óra lehetett, mikor a malom épületben levő lakásán az ablak mellett két nővérel vacsoránál ült s vacsoraközben az egyik nővére figyelmeztette, hogy a sertések, melyeket ólba zárva tartanak, az ablak alatt rőfögnek.

A sertések hangját ő is meghallotta s erre roszat sejtve, levette a szegről vadászfegyverét, kisetett a konyhába.

Kinyitotta az ajtót s a sötét udvaron néhány lépésnyi távolságra három fekete-szürös alakot látott, a kik előtt voltak az ő malaczai. Izgatottan kiáltott a három alakra:

— Miért hajtották ki a disznókat az ólból?

Az emberek, kiknek arcát nem tudta a sötétben felismerni, nem válaszoltak. Szó nélkül és mozdulatlanul állottak tovább is előtte. Háromszor megismételte a kérdést és utoljára hozzátette:

— Szóljanak, mert lelövöm valamelyiket.

A megszeppent rablók erre futásnak eredtek a palló felé, mely átvezet a Pecze másik partjára. Ő pedig ebben a pillanatban rájuk lőtt. A lövés egyik alakot mellbe találta, a ki még néhány lépést tett, majd a merdek partról belefordult a vízbe. A másik két alak elmenekült, míg ő a hét disznót visszahajtotta az ólba. Baltával ott hagyta a segédjét, ő pedig szaladt felfegyverkezve a vámhöz segítségért. Ekkor a tulsó partról kocsizörgést hallott, a két rabló menekült kocsiján a szalontai országot felé.

Egy csendőrt csakhamar kapott, a kivel keresték a hullát, de nem találták. Dienes r. káplár előtt Rab Ferencz molnár két nővére megegyező vallomást tett a bátyjával, a ki még azt adta elő, hogy azért nem lőtt fegyveréből, csak egyszer, mert félt a törvényes következményektől. A rendőrök este 11 óráig keresték az agyonlőtt rabló hulláját a merdek parton s a vízben, de nem találták. A nyomozást ma folytatják, talán több eredménnyel. A rejtélyes helyet egész éjjel egy csendőr tartott őrségen reggelig.

Irodalom és művészet.

— November 7. —

Erkel Ferencz siremlékének leleplezése. Ma délelőtt a budapesti kerepesi uti temetőben nagy ünnepség keretében leleplezték Erkel Ferencz zeneköltőnk díszes siremlékét. Az ünnepélyen megjelent a magyar zenevilág, az irodalmi körök elnökségei, a fővárosi színházak igazgatói és tagjai. Az ünnepély az „István király” fohászával kezdődött. Majd pedig Metz Albert, filharmóniai társaság tartotta a nagyszabású ünnepi beszédét. Az Operaház hatalmas énekkara

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra, előnyös feltétel, gyors és pontos lebonyolítással csakis a régebben fennálló **Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet** nyújt, Debreczenben, Hunyady-u. 17. a vasuti állomástól egyenesen bevezető uton. Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol

által előadott Himnusz után Mader Rezső, az Operaház igazgatója Erkel Ferencz zenei tevékenységéről emlékezett meg. A Nemzeti színház részéről még Mihályi Károly tartott emlékbeszédet. A művészies kivitelű díszes siremléke, amelyet Kallós Ede és Márkus Géza készített, a nagyszámu küldöttségek tették le koszorúikat. Az ünnepély a Szózáttal ért véget.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 44. Bérlet 33. szám (C)
Debreczen, kedd, 1904. november 8 án:

Aranyvirág.

Operett 3 felvonásban. Irta Martos Ferencz. Zenéjét szerzette Huszka Jenő.

Személyek: Potyevjev Danilo, herceg — Faragó Ödön. Beppó — Mezei Andor, Silvio — Halász Alfréd. Aranyvirág — Rózsa Lili. Stone Ellen — Krémerné Lili. Gauld Harry Krémer Jenő. Egy tapasztalatlan ifjú — Iványi Antal. Diaz Dianna — Püspöky Rózi. Fogadás — Szilágyi Aladár stb.

Holnap, szerdán, november hó 7-én, bérlet 34 ik szám „A“

Casanova.

Regényes nagy operette 3 felvonásban, előjátékkal. Szövegét írta Faragó Jenő. Zenéjét szerzette Barna Izsó.

Bánk-bán. Érdekes kísérletezésről adunk hírt a színházi iroda nyomán. Pénteken a „Bánk-bán“ című szomorujáték kerül színre, melynek a czimszerepét Palágyi Lajos játssza. A női főbb szerepeket Jeszenszkyne, P. Menszáros és Hahnel Aranka játsszák.

Vasárnap este lesz a premierje Barrie J. M. 4 felvonásos vígjátékának, melynek a czime „Veisz leányok“. A vígjáték jobb szerepeit Hahnel Aranka, Szabó Irma, Ebergényiné, Jeszenszkyne, Rományi Mária, Püspöky Rózi, Palágyi Lajos, Iványi Antal, Csiky László és Szalay Károly játsszák.

Egyházak és iskolák.

Kérelem a nagyérdemű közönséghez. Az őszi segély Collegium részére a folyó hó 9, 10, 11 és 12 napjain fog gyűjtetni. Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy a kiküldött tanulókat szívesen fogadni kegyeskedjék. Debreczen, 1904 november 7. Akadémiai igazgatóság.

A hajdunánási ev. ref. egyház képvisleti közgyűlése egyhangulag kimondotta november 6 án tartott ülésében, hogy megszünteti azon visszasságot, mely szerint nevelési adóban 300 korona állami adóig az állami adó 10%-a, azontul azonban csak 5%, a fizetendő; de 80 koronán felül így sem mehet a nevelési adó. Jövőre minden adózó kivétel nélkül állami adójának 10%-át lesz köteles az egyházi pénztárba befizetni nevelési adó czimen. Ezenkívül fizeti ezen-tul is az alapadót meg a tandíjat is kiki.

UJDONSÁGOK.

Vitás-e a Hortobágy tulajdonjoga?

Bizottsági ülés a Hortobágy hasznosítása ügyében.

Régóta vajudó elmérgesedett kérdésben kellett volna döntenie hétfőn délután a Hortobágy hasznosítása ügyében, két év előtt kiküldött bizottságnak. Ugy látszik azonban, hogy tengeri kigyó lesz ebből is.

Az ülésen Kovács József polgármester elnöke alatt jelen voltak: Vecsey Imre főjegyző, dr. Magoss György főügyész, Oláh Károly, Szabó Kálmán, Király Gyula és Csóka Samu tanácsnokok, Roncsik Lajos főszámvevő, Varga Károly jegyző, Berényi Gábor városi mérnök, dr. Bakonyi Samu, Komlóssy Arthur, Horváth István, Szentesi János, Márton Imre, Komlóssy Dezső, Zádor Lajos, Simonffy Imre bizottsági tagok. Jelen voltak, mint érdeklődők: Domahidy Elemér főispán, Pap Ferencz ny. főjegyző, magánlevéltáros, dr. Tüdős János bizottsági tag, Rásó István főispáni és Varga Elemér polgármesteri titkár.

Az elnök Kovács József polgármester ismertette az ügyet röviden, hivatkozva a közgyűlési határozatra.

Bakonyi Samu halasztó indítványt tesz, mert a bizottságnak időközben két tagja ehalt, nagy anyagi kérdések forognak szóban, amelynek jogtörténeti és magánjogi egészen tisztázva nincsenek. Előbb ki kell nyomtatni az idevonatkozó adatokat, a főügyész véleményét, stb. és csak azután lehet érdemlegesen tárgyalni.

Márk Endre ellenzi a halasztást. A gazdasági bizottság és a gazdasági egyesület, a jog és pénzügyi bizottság már letárgyalta, elég hosszú idő telt már el, pedig minden esztendő nagy anyagi kár a polgárságra.

Zádor Lajos sokalja az eddigi várakozást is. Eddig már két bizottsági tag halálozott el. Ha így tart, utoljára valamennyien kihalunk a bizottságból... Tiszta a kérdés. A tulajdonjog a városé, töprengésnek helye nincs. Ha érint is érdekeket akkor a polgárság sokkal nagyobb tömegének az érdekét érinti, hogy sem halasztásnak helye lehessen. Meg kell oldani a kérdést a jövő hó közepéig.

Horváth István szerint is bűn nézni azt a gazdálkodást, amit a Hortobágyon cselekszenek. Emlékeztet az 1870 és 1871 évi közgyűlési határozatokra. Akkor sem tudták a kérdést tisztázni.

Simonffy Imre: Nincs a Hortobágyhoz joga senkinek. A legeltetés csak szokás, de nem jog. Ha jog volna, el lehetne adni, de nem lehet, mert nincs.

Szentesi János hangoztatja, hogy csak ketten vannak jelen azok közül, akiket ez a kérdés érdekel. A bizottság kiegészítését kívánja.

Bakonyi indítványt tesz, hogy a legközelebbi közgyűlésen egészítsék ki a bizottságot.

Az elnök polgármester kijelenti, hogy nem siettetni a dolgot, de előbbre szeretné vinni. Ezért kéri a volt főügyész véleményét és dr. Magoss György főügyész jogi véleményének a felolvasását.

A felolvasott vélemények igen érdekes kortörténeti adatokkal, okiratokkal és okmányokkal szolgálnak meg a város tulajdonjogának bizonyítására.

Domahidy Elemér, bár nem tagja a bizottságnak, a felolvasott jogi véleményekből azt tapasztalja, hogy a bizottságnak

semmi dolga sincs tulajdonképpen, mert az ügy teljesen tisztázott. Nézete szerint a közgyűlés elé kell vinni.

Bakonyi szükségnek tartja a bővebb tanulmányozást.

Márk Endre szerint egyenesen a közgyűlés döntése elé kell vinni a főügyész véleményes jelentését.

Bakonyi ezek után fentartja halasztó indítványát.

Márton Imre még ma nem tartja elég érettnek és megokoltnak az ügyet.

Vecsey Imre főjegyző is Bakonyi véleményéhez csatlakozik.

Szóval a Hortobágy hasznosításának a kérdését időre-órára megint sikerült elodázní.

Közös sirba temették őket.

— Egy házmaster pár megható vége. —

— November 7-én. —

Megható halálozásról és megható temetésről értesülünk.

A piacz-utcai Svetits-házból megható temetési menet indult ki ma délután. Egy érdekes öreg házaspárt temettek, a Svetits-ház régi házmastereit.

Ez az öreg pár jóval túlélt az urokat, az alapítványairól nevezetes Svetitset; aki, hogy hű cselédjei halála után se maradjanak hajléktalanul, végrendeletileg gondoskodott róluk. A házmaster-párnak holtig való ingyen lakást biztosított a piacz-utcai Svetits-házban.

A házmaster-pár, Huberth József és neje Nyíry Julianna együtt öregedtek, vénültek az öreg házzal, amelynek minden zege-zugát megszokták, minden tégláját ösmerték, de melynek a közeli lebontása is tervbe volt véve...

Az öreg házmaster-pár nem érte meg ezt a romboló csákányütést, mert eltök napja majdnem egyszerre, egy időben lealkonyodott.

November 5 ik napján meghalt az öreg asszony, Huberthné Nyíry Julianna; de férje csak néhány órával élte túl. A bánat megölte az öreg embert is és a halál ösvényére is együtt lépett a feleségével; mert november 6-ik napján meghalt Hubert József, a férj is.

A férjet és feleséget együtt terítették ravatalra. Ma délután együtt ejtették meg a temetést is. Közös sirba, a Kossuth utcai temetőbe temették el a halálig hív és a halálban is együtt tartó öreg házaspárt. Bár a férj római katolikus és a nő református volt, utolsó kívánságok szerint, hogy együtt nyughassanak, a református temetőbe temették el mind a kettőt és pedig közös sirhant alá.

A temetéshez, a két koporsóhoz református és római katolikus lelkész is volt hiva. A református lelkész, Dicsöffy József meg is jelent. Tartott is megható bucsuztatót, hanem a római katolikus lelkész csak a temetőbe érkezett ki, már csak akkor, midőn a

Lám Sándor

DEBRECZEN

Piacz- és Hatvan-utca sarkán.

Ajánlja gazdagon berendezett lámparaktárát u. m. asztalilámpák, bronz- és nickel talppal; függőlámpák ebédlő, salon és hálószobák részére gyári árban.

hantot is huzni kezdték a közös sirba, az egymás mellé helyezett koporsókra és midőn már az érczes hangú Széll kántor, a református kántor is az utolsó gyászdal énekelte el...

A katolikus lelkész csak ekkor kezdte a beszterelést. Ez a késedelmezés visszatetszést keltett és különféle utólagos szóbeszédre adott okot. Ez azonban nem zavarja meg az egymáshoz halálokban is hív öreg hitvespár csendes siri álmát. Nyugodjanak békében. Áldott a föld mindenütt.

— **Tisza István a Csokonai-körnek.** A Csokonai-kör meghívta gr. Tisza Istvánt, mint Csokonai mecenásainak utódát a százados emlékünnepre. A miniszterelnök válaszul a következő levelet írta Géresi Kálmánnak, a Csokonai-kör elnökének:

Nagyságos Elnök Ur!

Csokonai Vitéz Mihály halálának száz éves fordulója alkalmával a debreczeni Csokonai-kör által rendezendő országos irodalmi ünnepélyre szóló szives meghívást hálás köszönettel vettem.

Biztosíthatom Nagyságodat, hogy kiváló örömmre szolgálna, ha ezen lélekemelő hazafias ünnepen részt vehetnék.

Hazafias tisztelettel
Tisza.

— **Czukorrépa termelők figyelmébe.** A szerencsi cukorgyár a cukorrépa eladási szerződések megkötése körül az utóbbi években oly méltánytalan eljárást tanusított, hogy a cukorrépa termelők jogos érdekeinek megvédése céljából a szövetekezést immár szükségesnek tartják. A szövetekezés előkészítésének és a termelők jogos érdekeit megvédő szerződés tervezetének kidolgozása végett a debreczeni és Debreczen vidéki cukorrépa termelők egy előkészítő bizottságot ki is küldtek, mely bizottság *folyó hó 10-én délután 3 órakor az Arany Bika cukrász termében ülést tart*, a mikor a már elkészített és a Szabolcs megyei nagyobb termelők által már el is fogadott szerződés tervezet kerül tárgyalás alá. Czukorrépa termelőinknek figyelmét felhívjuk erre a saját érdekeiknek megvédésére célzó mozgalomra és saját érdekükben járnak el, hogyha a mozgalomhoz mennél nagyobb számmal csatlakoznak. Az ülésen leendő megjelenésre pedig különösen felhívjuk őket, a hol ez idő szerint cukorrépa nem termelő gazdák is szivesen láttatnak.

— **A Debreczeni hitelbank** előkészítő bizottsága dr. Kenézy Gyula elnökelete alatt tegnap tartotta záró ülést, melyen megállapították, hogy a 400 000 koronában meghatározott alaptőkét jentékeny összeggel tuljegyzték. A alakuló közgyűlés az eddig megállapodások szerint *f. hó 20-án d. e. 10 órakor* Hajdumegye közgyűlési termében fog megtartatni.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter P. Nagy Jenő derék városi gyámpénztári ellenőrt a debreczeni pénzügyigazgatósághoz szántisztán kinevezte.

— **A főispán és a Hortobágy kérdése.** Domahidy Elemér főispán is élénken érdeklődik a Hortobágy tulajdonjogának rágós kérdése iránt. Mint hallgatóság jelenvolt a csekély két évvel ezelőtt kiküldött „hortobágyi bizottság” hétfő délutáni első ülésén is; sőt a napokban irtuk, hogy nagyobb társasággal pár napot kint töltött a Hortobágyon is. Ebből sütötte ki az egyik elméncz uriember:

— Hát tudjátok, a főispánunk nem hiában járt kint a Hortobágyon, de kitapasztalta, hogy minek volna az jó?...

— Nos, minek?

— Hát *főispáni vadászterületnek*, hiszen olvastátok, hogy ott most is lőtt *harmincznégy vadlibát*...

— **A Szabad Iskola** vasárnap délután megnyitott. Az egyes előadó termekben nem nagy, de annál figyelmesebb közönség gyűjt össze s érdeklődéssel hallgatta a népszája ize szerint tartott előadásokat. A tudós doktor urak nagyon komolyan vették feladatukat s elejétől-végig le bírták kölni a hallgatóság figyelmét. Egyszerű, józan érthető nyelven magyarázták el azt, amit jó tudni az egészségről minden embernek. A legközelebbi előadás vasárnap lesz megint délután három órakor a rendes helyen: a kollégium VI. sz. termében, a reáliskolában, a megyeházán és a Kossuth utczai 52. sz. házban, ahol a református elemi iskola van.

— Nem győzzük eleget ajánlani az értelmes, tanulni vágyó népnek, hogy menjen el, ismerkedjék meg a Szabad Iskolával. Nem kerül semmibe! Az ő javát akaró emberek állították fel ezt az iskolát. Okos, hasznos dolgokat tanulnak benne. Akinek csak valami hatása van alacsonyabb sorsu embertársára, ki bármely okból nem rézesült az iskola áldásában, vegye rá, hogy keresse fel a Szabad Iskolát. A jövő vasárnap is Burger, Brunner, Kenyeres és Szenes doktorok fognak előadni.

— **Az elutasított homokkertiék.**

A homokkerti birtokosság folyamodott a tanácshoz, hogy rendes, járható utvonalakot létesítsen, mert az iskola és a gyermekóvó esős időben megközelíthetetlen. A tanács a kérelmet elutasította és utvonalknyitására csak úgy hajlandó, ha a kisajátítás költségeit a birtokosság fizeti. A tanács e határozata nagy és méltó elkeseredést keltett a homokkerti polgárok közt, akik az elutasító határozatot a közgyűléshez fogják felebbezni.

— **Meglopott művész.** A debreczeni színtársulat bájos művésznője, Palágyiné *Menszáros Margit* panaszt emelt a rendőrségen, hogy a nyáron Czegléd-utcza 7. sz. a. lakásáról 148 korona értékű holmi tűnt el, még ő a társulattal Máramaroszigeten játszott. A tolvaj a külső ablaktáblát feszítette ki és a munkája bevégezése után új ablaktáblát tett helyette, ami kívülről is könnyen sikerült. Mikor visszatért a társulat, a friss gittelés nyoma látszott is. A furfangos betörőt a rendőrség nyomozza.

— **Betörés.** Az éjjel a Homokkert II. járásban Sági János csizmadia lakásának ablakát törte fel valaki és egyenként szedte le a felakasztott csizmákat. A neszre figyelmes lett Sági. Felkelt és a lopás helyére surrant. A tolvaj azonban megneszelte a dolgot és az ablakon át elinalt. A betörőnek a rendőrség nyomában van.

— **Panasz a katonai beszállások miatt.** Ha jól tudjuk: a városnak a Ghillányi-nevezetű kaszárnyáját a poczkok foglalták le. Az istállóban pedig a juhok bégetnek, ellenben a város lakosságát, különösen a szegényebb osztályt még most is zaklatják a katonai beszállásokkal. Ennek a Mária Terézia-korabeli állapotnak a türethellenségét és tarthatatlanságát legjobban jellemzi az itt közreadott panaszos levél, melyet egy szegény özvegy asszony küldött be hozzánk:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Arra kérem, hogy legyen szives e pár sort a kedves lapban kitenni. Én fizetni nem tudok, mert ahhoz igen szegény asszony vagyok, de Isten áldását kérem önökre, mert ez nagyon fontos ránk polgárookra nézve.

A maga kedves lapját kihordani tiltotta a tisztelt jó Polgármester ur, hogy a szegény nép még ahhoz se jusson könnyen; de most azt mondom, hogy a *katonai elszállásolást nem tiltotta el*. Az a szegény nép katonákat is tart és adót is fizet. Pedig arra nézbe inkább, hogy a szegény népnek egy szobája van, de még abba is adnak katonát, mert nem tudtuk megváltani.

Pedig Oláh Károly ur eléggé szellőztette pár évvel ezelőtt a lapokban, hogy nem lesz elszállásolás és mégis lett stb.

A lakosságot, különösen a szegény osztályt a legfőbb ideje volna már a katonai beszállások nehéz terhetől felszabadítani. Anyagi és erkölcsi okok kötelezik a várost erre! Sajnos, hogy ezt a kérdést is, amely a város összes lakosságát, de különösen a szegénység tizezeit a legközelebről érinti, hírlapi panaszok útján kell a hivatalos feledés és közöny mocsárjából kipiszkalgatni; pedig tudunkkal a hatóság van a közönségért és nem megfordítva.

— **Sakkverseny.** A debreczeni sakkverseny eddigi állása a következő: Bárány, Faludi, Kis és Grünvald 2, Kenyeres és Tyrity 1½, Dalmy, Fekete, Krausz, Lévai, Szávay és Rosenfeld 1 egységet nyertek.

— **Meghaltak.** Kraczer Ferencz Zoltán ev. ref. 6 hooapos, Apagyi Gábor ev. ref. 19 hónapos, Zsiga Kálmán g. kath. 10 napos, Katona Erzsébet ev. ref. 1 hónapos csecsemők, özv. Jóga Istvánné Kóródi Sára ev. ref. 75 éves pereczsüfő. Hubert Józsefné Nyirai Juliánna ev. ref. 51 éves Barai Zsigmondné Rácz Erzsébet r. kath. 38 éves, özv. Mérton Andrásné Bagdi Rebeka ev. ref. 46 éves napszámosnő, Molnár Sándor ev. ref. 4 éves, Kovács Ilona ev. ref. 5 éves, Takács Sándor Károly ev. ref. 3 éves gyermekek, Ráf Mózes izr. 31 éves nőtlen szatócs, Hubert József r. kath. 59 éves önálló asztalos, Kovács Lajosné, Kovács Zsuzsánn ev. ref. 21 éves.

Urak figyelmébe!

Valódi angol gyapjuszövet különlegességeket legsolidabb szabott árak mellett **Weisz Adolf** posztókereskedőnél szerezhetjük be. **Kossuth-utcza** Dörre cukrász mellett.

Brassói szövetek kizárólagos raktára. ←

— **Az ablakbeverő.** Hétfőre virradóra Pákozdi János busi utcái lakos beverte részeg fővel Pap Péter ablakait, aki nek ezzel 30 korona kárt okozott. A rendőrség az ablakbeverő ellen az eljárást megindította.

— **Szerencsétlenség a Pallagon.** Simai Ferencz gazdasz szerencsétlenül járt a Pallagon. Parasztos lófuttatást rendeztek, miközben a gazdasz olyan szerencsétlenül esett le a lóról, hogy a karja eltört. A kórházban ápolják.

— **Tolvaj 14 éves fiu.** Böszörményi Kálmáné észrevette, hogy a gyermekéi játszópajtása, míg a szobából távozott, 20 koronás aranyát kilopta a szekrényből. A röptön vallatva fogott 14 éves fiu töredelmesen bevallotta bűnét, sőt azt is, hogy nem rég ő lopta el Böszörményiné aranyóráját is. A feljelentést a tolvaj ellen a káros megílte.

— **Nagy verekedés.** Az éjjel a Mórictelepén Fehértói Jánosnál nagy társaság mulatott, minek vége berugás és hatalmas verekedés lett. A verekedés főhősei Tisza Mihály és Burai János, áldozatai pedig Kovács József, Nagy István és Beckskei Sándor volt, kik mind több sebből vérezve hagyták el a harczteret. Ezenkívül a társaság négy tagja szenvedett kisebb sérüléseket. A kedélyes multság utójátéka a járásbírósnál lesz.

— **Az igazi kutyahűség.** Vasárnap a Hungária kávéház előtt Balogh Károly részeg állapotban lefeküdt a járdára. Mellé feküdt a földre hű kutyája s mikor a részeg embert hordágyon a központra vitték, a kutya nyomon követte és gazdájával együtt a börtönbe került. Mikor aztán hétfőn reggel beakartak menni a Balogh cselájába, a kutya olyan erélyesen fogadta, hogy a börtönőr kénytelen volt meghátrálni. A hűség kutyát csak nehezen tudták lefűlelni.

— **Pityuval mulatott.** Vasárnap Miklósi Erzsébet szobalány Hadadi Róza barátjával és annak kedvesével borozgatott a Boros-féle kávéházban, ahol Bogya Ida pinczérleány mulatott négy, állítólag gazdáz külsejű fiatal emberrel. Mikor Hadadi Róza és kedvese eltávoztak, Bogya Ida odahívta mulatni Miklósi Erzsébet is az asztalához, amit a leányzó meg is tett. Erzsébet leányzó azonban csúnyán leittatták és a saját vallomása szerint is csak arra képes visszaemlékezni, hogy az egyik fiatal embert Pityunak hívták a többiek és hogy ő hétfőn reggel 9 órakor a Petőfi-téren találta magát selyemblúz és felsőszoknya nélkül, amelynek a zsebében 11 korona készpénze is volt. Egyébre nem tudott visszaemlékezni. Egyenesen a rendőrségre ment a feljelentést megtenni, onnan pedig az Ádám-féle szállásadóra, ahol megtalálta a selyemblúzákat, a felső szoknyáját és benne a pénzt is. Sietett vissza, hogy a feljelentését visszavonja, de a rendőrség az adatok alapján a kihágási eljárást a kávé és a pinczérleány ellen ennek dacára is megindította. Erzsébet leányzó megemlegeti azonban Erzsébet korában is, hogy a Pityuval mulatott.

— **Sikkasztás.** Jeremiás Józsefnek ellen már számos panaszt tettek. A legújabb panaszos özvegy Kis Károlyné, aki 18 korona értékű ruha eladásával bizta. Jeremiásné a ruhát eladta, a pénzt azonban elikkasztotta.

— **Egy fiatal leány** alkalmazást nyer Mentze Henrik ujdonságok áruházában, ki a könyvelésben és a német nyelvben jártassággal bír előnyben részesül. Írásbeli ajánlat a fenti címre kérérik.

x **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk az előnyösen ismert Weisz Adolf posztókereskedő cég mai lapunkban megjelent hirdetését.

x **Legfinomabb angol és Söllingeni zsebkések,** ollók, borotvák és borotváló készülékek, valamint mindenféle toillet-cikkék olcsón beszerezhetők **Mentze Henrik ujdonságok áruházában,** Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

x **Ne tessék addig kölcsönt felvenni,** míg Rácz Béla 27 pénzintézettel összekötésben levő bankirodájában tájékozást nem szerez. Debreczen, Csapó-u. 12. Levélhez válaszbélyeg kérérik.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál lévő kirakatban látható.

x **Villanylámpákhoz új töltések érkeztek** Mentze áruházába.

TÁVIRATOK.

Megszökött örültek.

Baja, november 7. Az itteni kórházból két örült megszökött. Az egyik többszörös rablógyilkos.

Elégetett sárgafekete zászló.

Milanó, november 7. Az itteni irridentisták nagy osztrákellenes tüntetést rendeztek és az osztrák konzulátus előtt elégették a sárgafekete zászlót.

Kiderült rablógyilkosság.

Budapest, november 7. A múlt héten meggyilkolt özvegy Kerepesi Sontagh Teréz és házvezetőjének megöléséről részletes tudósítást közöltek a lapok a M. T. J. közleménye alapján. A meggyilkolt unokája, Sebők Imre ma levelt irt a Magyar Távirati Iroda szerkesztőségének és követelte, hogy a csetneki kettős rablógyilkosság rozsnói tudósítóját nevezze meg, mert a tudósítás részletei annyira célzatosak, hogy szinte azt a hitet keltik az olvasóban, hogy gyilkos a családban lapang. Alig érkezett meg e levél, jött az újabb távirati tudósítás Rozsnyóról „Kerepesi Sontagh Teréz és házvezetőjének egyetlen gyilkosait a csendőrség Rigó Gyula és Tarek János czipész személyében letartóztatta. A gyilkosok bevallották, hogy a gyilkosságra Sebők István bérelte fel őket, a meggyilkolt unokájának, Sebők Imrénék az apja, aki megengedte nekik, hogy a gyilkosság végrehajtása után raboljanak. Sebők István azért ölette meg Sontagh Terézt, mert félt, hogy a fiát, illetve unokáját kitagadja az örökségből. A súlyos gyanúok alapján letartóztalták Sebők Imrét is. Az eset Csetneken és Rozsnyón óriási izgalmat keltett. A letartóztatott gyilkosokat a rimaszombati ügyészségnek adták át.

Törvénykezés.

Szűts Miklós előléptetéséhez. A minap hírt adtunk arról, hogy dr. Szűts Miklós, a depr. törvényszék kiváló elnöke,

táblai tanácselnökké fog előlépni. E hírnök kapcsán jelentetjük, hogy a fővárosi lapok csak a többi debreczeni lap híreét czáfolják meg, t. i. a többi lap azt írta, hogy Szűts Miklós táblai elnök lesz. Ez nem felel meg a valóságosnak sem, ellenben az igaz, hogy táblai tanácselnöki állásra van kiszemelve Szűcs Miklós.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

[Svarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.]

Budapest, 1904. november 7.

Amerika valamivel magasabb árfolyamokat jelent, az idő hidegebbre fordult, a folyamok vizállása erősen apadt, a fölhozatalok gyengültek, mindezen jelenségek arra ösztönözték a malmokat, hogy a kész búzát teljesen tartott áron vásárolták.

A határidős piac is reagált a felsorolt körülményekre, már reggel pár fillérel magasabb áron kezdtek a búzát vásárolni és este zárul:

októberi buza	—
1905. áprilisi buza	10.05.—06
októberi rozs	—
1905. áprilisi rozs	7.89.—91
októberi zab	—
1905. áprilisi zab	7.12.—14
1905. májusi tengeri	7.43.—44
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	11.15.—25

Nagy raktár

**Szőnyeg
Függöny
Butorszövet
Linoleum
Bőrvászon
Ágy- és Asztalterítő
Flanell takaró
Pokrócz
Paplan és Matraczokból
Donogán és Somossy**
Kunz József és Társa utócai cégnél
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Nagy alkalmi könyvbazár.

Üzletünk áthelyezése alkalmából régi Piacz-utcái helyiségünkben nagy tömeg felhalmozott

**könyvet-, zeneművet-,
képet-, papírárut stb.**

**beszerzési áron alul árusítunk el.
Árak már 5 fillértől kezdve.**

Ezen bazár csak rövid ideig áll fenn és így kérjük ezen kedvező alkalmat mielőbb felhasználni.

Teljes tisztelettel

**László Albert és Társa
Hegedüs S. és Sándor I.**

könyv- és papírkereskedés
Debreczenben, a kistemplommal szemben
A főpiaczi tizethelyiségünk kiadó.

A nagyérdemű közönség
saját érdeke kívánja
hogy **arany-, ékszer-, ezüst- és óra**
szükségletét

Halász Nándor
aranyműves, órás és ékszerésznél fedezze
DEBRECZEN, Piacz-utca 24. szám.

Ki a
tartósságért és finomságért kezességet vállal.
Arany-, ezüst-, ékszer- és óra javításokat
eszközöl.

Arany-, ezüst- és ékszer tárgyakban
óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi
áron veszek. — Vidéki megrendelések pon-
tosan eszközöltetnek.

Kitünő asztali bor

Györfly Aladár ur termésé.

Ezerjő 30 kr.
Rizling 36 „
Rizling 4 éves 40 „

Kapható:

Merkli Ferencz
fűszer-, csemege- és bor kereskedésében
Füvészkert u 14
100 kilo vágott csertölglyfa 1 frt.

TORLESZTÉSES

PÉNZ!

kölcsön

FÖLDBIRTOKRA

a becsértéknek 70-80%-áig

3 $\frac{1}{2}$ és 4 százalékra.

A megkereső levelekhez csatolandó föld-
birtokoknál a **kataszteri birtokiv és**
telekkönyvi kivonat.

Bélyeg- és illetékmentesen váltattatjuk át
az eddigi drágább kamatu takarékpénztári köl-
csönöket, törlesztéses kölcsönre.

Folyosítottatunk továbbá

váltókölcsönt

5% kamatra.

Mindenféle kölcsönügyekben teljesen in-
gyen nyújtunk fölvilágosítást.

Pontos cím:

„Földhitel Közv. Vállalat“
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-utca 2. szám.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelt vevőink és a t. közönség
szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zenemű

kereskedésünket a modern igényeknek
megfelelően, tetemesen megnagyobbítva
a **Kossuth-utca 11. számú házba** (Zádor
ház) egyenesen e célra átalakított
fényes helyiségbe helyeztük át.

Ezen üzlethelyiségünk megtekint-
tésére — mely csaknem látványosság
számba megy — tisztelettel kérjük fel
tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

Hegedüs S. és Sándor I.
előbb László Albert és Társa
DEBRECZENBEN, Kossuth-utca 11. szám.
A főiaczi üzlethelyiségünk kiadó.

Fényképészeti cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és
levéltárczák,

férfi fehérneműek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák,
haj-, köröm- és ruha kefék,
fésűk, szappanok, tükrök nagy
választékban, — jutányos áron
kaphatók

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru
raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr áruk.

A tavalyi

Petroleum forrás

megeredt

NEUMANN NÁNDOR

festék-, lakk-, kence és petroleum gyári
raktárában

Hatvan-utca 5. sz. alatt.

Telefon 205.

Bronz mázak minden színben dobo-
zokként 16 kr.

Táncziskola megnyitás.

Van szerencsém az igen tisztelt szülék s nagyérdemű közönség
becses tudomására hozni, hogy **folyó évi**

november hó 8-án kedden (13 éven alóli) polgár gyerekek részére 6-8 óráig
" " 8-án " iparos ifjak részére 8-10 óráig
" " 14-én (felnőtt polgár ifjak részére) 7-10 óráig

a téli táncztanfolyamot

megnyitom. — Beiratásokat elfogadok a mai naptól lakásomon délelőtt
8 órától 10 óráig és este 6 órától a táncziskola helyiségben.

Lakás és tánczterem: (Csapó-utca 17.) Korona czimű tánczterem.

Maradok kiváló tisztelettel

SCHAF JÁNOS, táncztanító.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre
a legujabb

**Női divatkelmék,
Blouse selymek,**

remek kivitelű

mosó flanelek, velezek
SZABO LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

Legfinomabb

szemüvegek

és

orrcsüptetők

szakértelemmel készítve

Fischer Jakab

szakértő látszerésznél

DEBRECZEN, Piacz utca 23. sz.

(a Tisza-palotával szemben).

Színházi látcsövek

mindenfélé

kiállításban

nagy raktár.

Az 1895. évi Cairói s az 1896. évi Londoni
egészségügyi kiállításokon díszoklevél s arany érem-
mel kitüntetve s orvosi tekintélyek által kipróbált s
nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer

Reuma-szesz és Erő-Fluid

biztos s kiváló gyors hatásu a test bármínemű csu-
zos bántalmái, u. m. köszvény, csuz, reuma, ischiás,
asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben
gyakrabban idültebb eseteknél is már egyszeri be-
dörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 koroná
erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

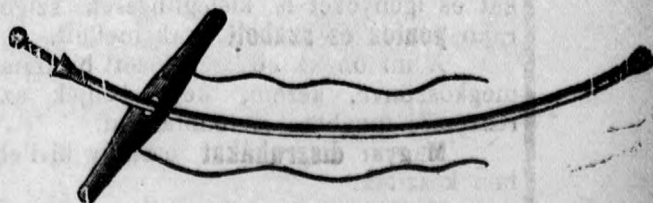
Főraktárak Budapestén: **Török József** ur gyógy-
szertárában, Király-utca 12. és **dr. Egger A.** ur
gyógyszertárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyiszintén
a főváros s a vidék csaknem összes gyógyszertárában
valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 12. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Debreczenben: **Mihalovits Jenő, Dr. Reischnek**
V. Emil, Tóth Béla és Szilcz Ferencz gyógyszerészeknél

Gyomorcsövek

legjobb minőségben marhabőrrel bevont rugóból, szájpe-
csekkel, szorító zsinorral és piszkafával 9 korona.

Reisz Lipót Fianál Nagyszombat.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Pénzkölcsön. Rövid lejáratu kölcsönöket bármily összegig kezés nélkül egy óra alatt, ház és földbirtokra három nap alatt megszerez Héry Gyula bankirodája Péterfia-u. 40.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Bud-i cukrászda, Jósa és Jóna drogueriájában.

Szöllősgazdák szövetkezeténél Piacz-utca 81. sz. a. fajborok kiforva hectoliterenként 36 koronájával kaphatók.

Rákóczy utca 12. sz. házban 6 szobás földszinti utcái lakás, mellékhelyiségekkel és 8 lóra való istállóval május 1 től kiadó. Szép udvarkert, kitűnő ivóvíz.

Jó házból való fiu (árva is lehet) tanulónak felvétetik Besseney Gyula asztalosnál Csemete-u. 7.

Német kisasszony jó bizonyítványokkal alkalmazást keres, vidékre is elmegy. Czim Nap utca 11.

Ki állást keres és ki állást betölteni kíván hirdessen a Debreczeni Független Ujság apró hirdeteiben. Az eredmény biztos.

Barna asszonyt, kinek figyelmét e lapra, vasárnap ében a Dreherben felhívtam, kérem adjon életjelt, hogy ösmeretség lehetséges-e. Levelét főposta restante „Gavallér“ alatt várom. Levelét jelezze e lapban.

Szöke és barna intelligens hivatalnokok, intelligens lányokkal leveleznének, ösmeretség nincs kizárva. Talán házasság lesz a vége. Levelek „fiatal urak“ a kiadóhivatalba küldendők.

Egy külön konyhás szoba hozzá tartozóival azonnal kiadó Bercsényi utca 69. sz. alatt.

Kötszer felszerelés gyári előírás szerinti, megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Külön bejárati szoba, csinosan butorozva kiadó. Simonffy-u. 15. sz. a.

Nyomdász tanuló fölvetetik a kiadóhivatalban.

Jó írásu egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Czime a kiadóban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi utca 27. sz.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy **11 év óta** fennálló üzletemet megnagyobbítva, azt **Kossuth-utca 17. sz. alá,** nagys. Simonffy Imre ur házába helyeztem át.

Felhívom b. figyelmét igen szép, szolid hazai és külföldi szöveteim megtekintésére, melyeket úgy rendeztem, hogy tekintettel a mai viszonyokra, olcsóbb árakat és igényeket is kielégíthessek szigorúan **pontos és szabott árak** mellett.

A midőn az eddig élvezett bizalmat megköszönve, kérem, kegyeskedjék azt részemre továbbra is fenntartani.

Magyar **diszruhákat** bármily kivitelben készítek.

Kész szolgálatra vagyok:

Antal Vincze,
férfi szabó.

Weiser J. G.

gazdasági gépgyára
Nagy-Kanizsán.

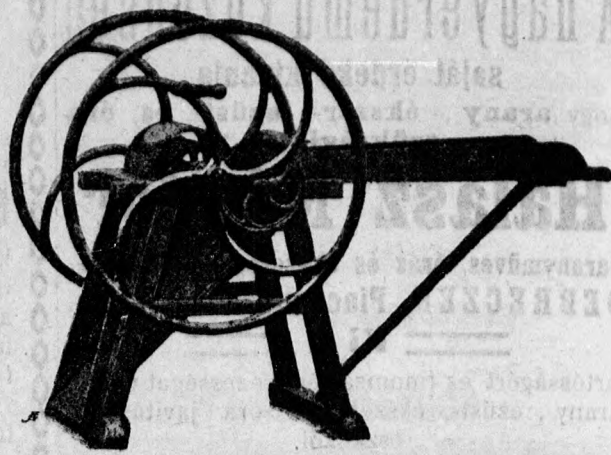
Ajánl elösmert szilárd kivitelben: dobrendszerü kisebb és nagyobb és más rendszerü **szecs kavágókat** nagy választékban, **répavágókat, kuko ricza morzsolókat, darálókat** és egyéb gazdasági gépeket és eszközöket jutányos árak mellett.

Elvállal teljes takarmánykamra berendezéseket.

Raktár és képviselet:

Debreczen, Főplacz, Svetics-ház 43., (a Dreher sörcsarnok mellett.)

Gelbmann József urnál.

„Animal“

állatok emésztését elősegítő táppor.

Kitűnő eredménnyel kipróbálva marháknál, lovaknál, sertéseknél és juhoknál.

E kiváló számos nagy foszfor tartalmu gyökérből, ásványi és szerves anyagokból összeállított táppor előnye.

az „Animal“ táppor az állatok emésztését hathatósan elősegíti

az „Animal“ táppor az állatok hizását fokozza

az „Animal“ táppor az állatok munkabírását fokozza

az „Animal“ táppor a tejképződést előmozdítja.

az „Animal“ táppor az állatok csontképződését előmozdítja.

az „Animal“ táppor a gyapjuképződést növeli és a szőr fényesedését elősegíti az „Animal“ táppor a betegségek iránti fogékonyságot csökkenti.

Vegyileg kipróbálva a csász. kir. mezőgazdasági, vegykísérleti állomásnál Bécsben 1903. febr. 19. 390 A szám és Dr. Szilágyi Gyula műegyetemi magántanár és bites kereskedelmi törvényszéki vegyésznel 1903. január, 7442. szám. — Sok ezer e' ismerőlevelével tanuskodik a kitűnő hatásról. — 4000 kereskedőnél állandó raktár Austriában. Gyártási engedély Bécsben 20.206/1904. szám.

Használati utasítás minden csomagban mellékelve.

Egyedüli elárusítás **Merkli Ferencz** fűszer, csemege- és bor kereskedésében, Debreczen, Fűvészkert u. 14.

Egy nagyobb

vidéki mezővárosban egy fényesen berendezett fűszer üzlet, kedvező feltételek mellett más vállalat miatt eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Gazdasági**Bundák**

dus választékban!

sötétszürke, barna vagy fekete Mikádó, szörme béléssel és szörme gallérral K 30—60, szövetbéléssel és szörme gallérral K 24—50.

Koch Testvérek

Debreczen

Piacz-utca 51. sz. (Usanak-ház.)

ARJEGYZÉK INGYEN.

PÉNZ!
kölcsön

a legrövidebb pár nap alatt a legkulánsabb feltételek mellett.

TISZTVISELŐKNEK

Semmi előleges költéség nincs. mint állami, megyei, városi és vasúti hivatalnokoknak, tanároknak, katonai tiszteknek és bármily alkalmazásban volt nyugdíjasnak 10, 12, 15 és 20 éves törlesztésre 7 százalékos kamatra a legmagasabb összegű kölcsönt csupán kötelezővényre (váltó nem kell).

KIMUTATÁS

ki mennyi kölcsönt kaphat:

1800 kor. fizetéssel kaphat körülbelül	1500 kor.
2000 „ „ „ „	3000 „
2200 „ „ „ „	4000 „
2400 „ „ „ „	6000 „
2600 „ „ „ „	6500 „
2800 „ „ „ „	6800 „
3000 „ „ „ „	7000 „
4000 „ „ „ „	10000 „
5000 „ „ „ „	12000 „
6000 „ „ „ „	14000 „

Levélbeli megkeresésnél megirandó: **állás, fizetés, kitöltött szolgálati idő és kor.** Ilyen kölcsönöket 15—20 nap alatt folyosíttatunk.

Pontos czim:

„Földhitel Közv. vállalat“
BUDAPEST, VIII. Rákóczi-utca 2. szám.

Törvényszékiileg bejegyzett cég.
Válaszbélyeg! Válaszbélyeg!